

Közlekedj biztonságosan!

walk&bike

Bringázz okosan!

egy nem szokványos útmutató

Ha van valami, amit az ember tizenévesen utál, az a felnőttek huhogása. És legyünk őszinték: az ilyen észosztás a legtöbb esetben tényleg fárasztó. De az igazság az, hogy ez kölcsönös. Mert amennyire Te lezsibbadsz a szentbeszédtől, a felnőtteket legalább annyira kimeríti, hogy mindent jobban tudsz.

Mi lenne, ha mindketten engednénk kicsit? Mi megpróbálunk nem annyira kioktatók lenni, Te pedig próbáld meg feltételezni, hogy hátha van valami, amit a leírtakból érdemes megfogadni. Ha sikerül, mindketten örülünk. Ha nem, akkor legalább megpróbáltuk. Benne vagy?

Ha még mindig olvasol, azt igennek vesszük. Ugorjunk is neki! Mit jelent az, hogy "Bringázz okosan"? Röviden annyit, hogy használd ki, élvezd, de tegyél érte, hogy ne kerülj bajba! Nem, mi sem voltunk annak idején élő KRESZ-reklámok, de most sokkal több az autó, az emberek pedig figyelmetlenebbek. Ezért egy mai bringásnak körültekintőbbnek kell lennie, mint 30 évvel ezelőtt. Igazságtalan? Lehet. Nekünk meg nem volt okostelefonunk. Mindennek két oldala van.

De hogyan legyél körültekintőbb? Ez a "nesze semmi, fogd meg jól" típusú jótanácsok egyike. Megígértük, hogy próbálunk kevésbé kioktatók lenni, úgyhogy szétszedtük. Öt pontba. Ha végigolvasod őket, sokkal egyértelműbb lesz, mire érdemes egy bringásnak manapság odafigyelnie.

1. Legyél látható!

A fekete iszonyúan menő tud lenni, de nem mindenhol. Bringázáshoz fekete lyuknak öltözni pl. kimondottan hátrányos. Vigyázat! Tömény huhogás következik. Ha nem látszol, akkor játszol az életeddel. Hogy milyen mértékben, az nyilván függ a körülményektől, de hidd el, a baleset előtti pillanatig mindenki azt hiszi, hogy veled nem fog baleset történni.

Ha szisztematikusan ki tudnánk kérdezni minden baleset áldozatát (azokat is, akik nem éltek túl), akkor az derülne ki, hogy az utolsó előtti érzésük a döbbenet volt. Senki nem arra számít, hogy baleset fogja érni, de ez önmagában nem véd meg a balesettől.

Az igazság az, hogy szeretjük, ha figyelnek ránk. Ehhez viszont az kell, hogy észrevegyenek. Az életben ez néha elég bonyolult, az utakon viszont rém egyszerű. Látszani kell! Ma már elképesztően menő kerékpáros lámpákat lehet kapni, sok ezek közül egyáltalán nem drága.

Ugyanez igaz a megfelelő öltözékre is. Nem mondjuk, hogy öltözz karácsonyfának, csak azt, hogy legyél eléggé látható! Ez nem véd meg minden balesettől, de legalább attól igen, hogy egy elbambult sofőr miatt ne egy autó motorháztetején végezd.

Tudjuk, hogy tizenévesen fontos a lazaság, kockáztatni, hanyavetinek lenni pedig nagyon laza. Az életed értelmetlen kockáztatására viszont egy másik szó illik, nem a lazaság. Ezt a szót sajnos nem írhatjuk le, legyen elég annyi, hogy a tv-ben kisípolnák.

2. Figyelj a többiekre!

A közlekedésnek vannak írott és íratlan szabályai. Írott szabály pl. az, hogy elsőbbsége annak van, akinek a KRESZ elsőbbséget ad. Íratlan szabály pedig az, hogy figyelnie annak kell jobban, akinek több a veszítenivalója. Ha egy sündisznó éppen akkor akar átaraszolni az úttesten, amikor egy kamion közeleg, akkor a sünnnek határozottan jobban érdekében áll figyelni, mint a kamionosnak. Ha már állatos hasonlat, akkor ezt nevezhetjük a közlekedés farkastörvényének. Minél sérülékenyebb vagy, annál fontosabb, hogy figyelj.

Kerékpárosként a közlekedési táplálékláncnak majdnem a legalján vagy, csak a gyalogos van lejjebb, de nem nagy a különbség. Akár gyalog vagy, akár bringával, Neked jobban kell figyelned! Lehet, hogy a KRESZ szerint a másoknak kéne jobban figyelnie, a testi épséged szempontjából viszont hidd el, ha kellemetlenül nagy sebességgel csattantok össze egy SUV-val, azt mindketten sajnálni fogjátok csak Te jobban.

De mit jelent az, hogy "figyelni"? Röviden, mindent elkövetni a lehető legrövidebb reakcióidő érdekében. Minél lassabban reagálsz, annál nagyobb eséllyel kerülsz bajba és fekvőgipszbe. Megint huhogni fogunk. Igen, bringázás közben telefonozni gáz. Ezt jó eséllyel csak azután hiszed el, ha már sikerült arccal a betonba csapódnod. De ki tudja, hátha így is. És tudod: egészen a baleset előtti pillanatig...

3. Tudd a szabályokat!

Igen, tudjuk: ha van valami, amit tizenévesen nem akar hallani az ember, az a "szabály" szó. Hacsak azért nem, hogy ötletet kapjon, mit lehet megszegni. A magyarázat egyszerű: ilyenkor még úgy érezzük, hogy a szabály lényegében egyet jelent a korlátozással és a tiltással. Na és ki szereti, ha korlátozzák? Úgy van, senki. Naná, hogy lázadunk ellenük. Na de miért érezzük a szabályokat korlátozásnak? Azért, mert nem értjük őket, vagy mert nem értünk egyet velük. Bármelyik elég ahhoz, hogy a szabály automatikusan korlátozássá mutálódjon. Miért kell 9-re hazaérnem? Azért, mert holnap iskola és ki kell pihennem magad és különben is, rontottál matekból és... Ugye, hogy már korlátozássá is változott?

De miért van szükség szabályokra? Az együttműködés miatt. Minden együttműködés igényel szabályokat. Minél bonyolultabb az együttműködés, minél több szereplője van, annál pontosabb, egyértelműbb szabályokat igényel. Egy szabálynak akkor van értelme, ha segíti, javítja az együttműködést. Ha nem, akkor az egy értelmetlen szabály. Leginkább az olyan szabályok ellen lázadunk, amelyek nemhogy nem segítik, néha még akadályozzák is az együttműködést.

De van itt még valami. Ha valaki nem hajlandó semmilyen szabályt követni, akkor nem akar együttműködni sem. Tény, hogy mindig voltak, vannak és lesznek olyan szabályok, amelyek ellen megéri lázadni. A haladás, a fejlődés sokszor az ilyen lázadásnak köszönhető. Ha minden generáció birka módjára követné az előző generációkat, még mindig a fán ülnénk. A lázadás, a szabályok megkérdőjelezése az életünk fontos része. Ne hagyd, hogy meggyőzzenek az ellenkezőjéről!

De a közlekedés pont nem az a pálya, ahol a lázadást érdemes gyakorolni. A közlekedés sokszereplős játék, ráadásul balesetveszélyes is. Annyira működik, amennyire a szereplői ismerik a szabályokat és követik őket.

Legyünk őszinték! A KRESZ nem valami szexi téma. Valójában dögunalmas, de megosztjuk Veled az élet egy újabb nagy titkát. Nagyon sok igazán fontos dolog unalmas pont azért, mert fontosak. Érdekessé azokat a dolgokat kell tenni, amelyek nem fontosak. Az élet nevű játszma meghatározó eleme, hogy meg kell tanulnunk unalmas dolgokkal (is) foglalkozni, mert fontosak. Ha képes vagy időt szánni arra, hogy áttanulmányozd a KRESZ-t, az se nem felnőttködés, se nem lúzerség. Ez a sikeres élet záloga.

4. Gyakorolj!

Ha úgy érzed, készen állsz rá, megosztjuk Veled az élet egyik legnagyobb titkát. A legtöbbet a gyakorlottság számít! Az információ ma már nem akkora dolog. Seperc alatt kiguglizhatod, hogyan kell kereket cserélni, zseniálisan értékesíteni, embereket irányítani vagy veseátültetést végezni. De hogy meg is tudd csinálni... Az gyakorlás kérdése. A legtöbb életet nem a tudás hiánya nyomorítja meg, hanem a gyakorlottság hiánya. Ha csak ezt jegyzed meg, már érdemes volt.

Most komolyan? A bringázást is gyakorolni kéne? Nem az a kérdés, tudsz-e bringázni. Az a kérdés, mennyire? Ez pedig megint olyasmi, ami váratlan helyzetekben derül ki. Ha az derült ki, hogy eléggé, akkor hazamész, ha az, hogy nem eléggé, akkor a sürgősségre.

Szóval, mit érdemes gyakorolni? Először is, az egyensúlyozást. Ha a bringán ülve ki tudod várni, míg zöldre vált a lámpa anélkül, hogy letennéd a földre a lábad, az nemcsak menő, de azt is garantálja, hogy jobban meg tudod őrizni az egyensúlyodat. A következő ilyen az irányváltás, főleg a hirtelen irányváltás. Minél gyorsabban tudsz irányt váltani anélkül, hogy zakó lenne a vége, annál jobb. Ez néha aranyat érhet, láttunk már olyat, hogy a biciklista fékezés nélkül laffant neki az elé kitolató autónak. Maradjunk annyiban, hogy nem röhögött.

Ide tartozik a minél gyorsabb megállás képessége is lehetőleg úgy, hogy nemcsak az első kereket fékezed állóra. Ilyet is láttunk már, a talajfogási gyakorlatra a zsüri minden tagja 10 pontot adott. Végül, de nem utolsósorban, a jobbra/balra/hátranézés úgy, hogy a kormány nem követi a fej mozgását. Te biztosan tudod, mennyire hajlamos az ember arra fordítani a kormányt, amerre néz. Volt, aki nem tudta.

Gyakorolni nem ciki. Elbénázni valamit azért, mert nem gyakoroltál eleget - na, az ciki.

5. Tartsd karban a bringádat!

Ha tipikus kamasz vagy tipikus szülőkkel, akkor a legtöbb ívet jó eséllyel azért kapod, mert nem törődsz a holmiddal, nem vigyázol rá eléggé. Ez a "vigyázni rá" a felnőttek többségénél nagyon be tud csípődni. De itt most nem erről van szó, hanem arról, amit úgy nevezünk, hogy profizmus. A profizmus az igénnyel kezdődik. Azzal az igénnyel, hogy jól akarok csinálni valamit ezért fogom megtanulni, ezért fogom gyakorolni. Így jutok el arra a szintre, amikor már mások is azt mondják: hű, milyen profi!

A profi igényes az eszközeire is, azért törődik velük, azért tartja őket karban mert nem szereti vesztegetni az idejét és mert nem szeretné, hogy feleslegesen korlátozzák. Ha bringázni akar, akkor bringázni akar. Nem a lapos gumival, a kattogó váltóval vagy az állandóan leugró lánccal kínlódni. Ha valamit szeretsz csinálni csináld profin! Csak nagyon halkán súgjuk meg: ez visszafelé is működik. Ha valamit elkezdesz profin csinálni, azt egy idő után jobban fogod szeretni. Ha szeretsz bringázni, csináld profin! Ehhez az kell, hogy a dolgok a helyükön legyenek és működjenek. Túl felnőttesen hangzik? Az igazság az, hogy ezt a felnőttek többsége sem csinálja. Csak a profik, a profizmus pedig nem korfüggő.

Zárszó

Ha még mindig velünk vagy és olvasol, az nekünk mindennél nagyobb elismerés. Amint látod, nem az volt a célunk, hogy KRESZ gyorstalpalót vagy instant kerékpár szervizelést oktassunk. Az volt a célunk, hogy nézőpontokat adjunk. Olyan szemléletet, aminek messze nemcsak bringázás közben látod hasznát. Megismertettünk néhány, az életedet alapvetően befolyásoló infóval is. De egy biztos: ha a bicajozás kapcsán megfogadod őket, a balesetek messze elkerülnek.

Kövess minket a Facebook-on, ahol számos hasznos és szórakoztató infót találsz: <https://www.facebook.com/okosbringas>

Készítette: Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár a TOP-6.9.2-16-KA1-2017-00001 azonosítószámú „Helyi identitás és kohézió erősítése Kaposváron” című projekt keretében.